

Nr 443.

Godkänd av första kammaren den 15 juni 1939.

Godkänd av andra kammaren den 15 juni 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk avlösningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 257.)

Till KONUNGEN.

Uti propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1939/40 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på särskild proposition i ämnet beräkna *dels* under fjärde huvudtiteln (punkt 206) ett förslagsanslag å 700,000 kronor till provisorisk avlösningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst, *dels ock* under åttonde huvudtiteln (punkt 257) ett förslagsanslag å 25,000 kronor till provisorisk avlösningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti en den 5 maj 1939 dagtecknad proposition (nr 293), under åberopande av ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att provisorisk avlösningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. må i överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet förordade grunder under budgetåret 1939/40 utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels medgiva, att å hyresbidragen till de beställningshavare av manskapsgrad, till vilka lön utgår enligt i avlösningsreglementet den 11 maj 1928 (nr 128) för fast anställt manskap vid försvarsväsendet intagna löneplaner och som hava Stockholm såsom förläggningssort, må under budgetåret 1939/40 utgå tillfällig förstärkning med ett efter 240 kronor för år beräknat belopp, samt att härav föranledda kostnader må bestridas från vederbörande under fjärde huvudtiteln uppförda anslag till personalens avlöning;

dels med tillämpning från och med den 1 juli 1939 medgiva, att i flottans reserv anställd flaggkorpral, vilken på grund av gällande bestämmelser har att i anslutning till övergången från aktiv stat till reserven fullgöra tjänstgöring under minst sex månader i följd, skall för tid, varunder han sålunda behålles i tjänstgöring, åtnjuta hyresbidrag jämte, i förekommande

fall, tillfällig förstärkning därå under de förutsättningar och enligt de beräkningsgrunder, som gälla för flaggkorpral å aktiv stat, samt att härav föranledda kostnader må bestridas från det under fjärde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till marinens reservpersonal;

dels ock till Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1939/40 anvisa såsom förslagsanslag under fjärde huvudtiteln 700,000 kronor samt under åttonde huvudtiteln 25,000 kronor.

I samband med förevarande proposition har riksdagen till behandling förehåft, bland andra, följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner (I: 3 och II: 13), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta, att personal, som övertages från Östra centralbanan, Uppsala—Enköpings järnväg och Sala—Gysinge—Gävle järnväg, må från och med den 1 januari 1938 och intill dess det av 1938 års riksdag beslutade nya avlöningsreglementet för tjänstemän vid den civila statsförvaltningen träder i kraft komma i åtnjutande av den provisoriska avlöningsförstärkning, som beslutats för vissa befattningshavare i statens tjänst för budgetåren 1937, 1938 och 1939;

dels två likalydande motioner (I: 23 och II: 54), däri hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att de extra ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet, vilka, enligt övergångsbestämmelserna i kungl. kungörelsen av den 22 juni 1928 med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet, efter den 1 juli 1931 uppburit personligt lönetillägg och som hava Stockholm till förläggningssort, skola äga att, räknat fr. o. m. den 1 juli 1931 — utan att det personliga lönetillägget därför minskas — uppbära provisoriskt dyrortstillägg enligt de bestämmelser, som varit och äro gällande för dylikt tillägg;

dels ock motionen II: 510, däri hemställts att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 293, i vad den avser tidpunkten för ikraftträdandet av i samma proposition föreslagen rätt för vissa flaggkorpraler i flottans reserver att åtnjuta provisorisk avlöningsförstärkning och hyresbidrag, måtte besluta, att de nämnda förmånerna skola utgå till ifrågavarande flaggkorpraler, om deras tjänstgöring börjat den 1 oktober 1938 eller därefter, från och med tjänstgöringsperiodens början.

I förevarande proposition har Kungl. Maj:t framlagt förslag i fråga om provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrortstillägg till vissa befattningshavare i statens tjänst och till vissa kommunanställda lärare, i fråga om förstärkning av hyresbidrag till vissa beställningshavare av manskapsgrad vid försvarsväsendet ävensom rörande hyresbidrag jämte, i förekommande fall, förstärkning därå till vissa flaggkorpraler i flottans reserv.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall *provisorisk avlöningsförstärkning* i enlighet med de grunder, som för närvarande i sådant hänseende äro gällande, under nästkommande budgetår utgå dels till innehavare av sådan ordinarie befattning vid universiteten i Uppsala eller Lund eller vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, å vilken civila avlöningsreglementet icke

blir tillämpligt, dels till vissa beställningshavare vid försvarsväsendet, vilka åtnjuta lön enligt löneplan i avlöningsreglementet den 11 maj 1928 (nr 128) för fast anställt manskap vid försvarsväsendet, dels ock till sådana folk- och småskollärare m. fl. ävensom till sådana lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, å vilka de för årets riksdag föreslagna provisoriska avlöningsbestämmelserna icke bliva tillämpliga. Provisorisk avlöningsförstärkning föreslås ock skola tillkomma flaggkorpral, som övergår till flottans reserv och i samband med övergången omedelbart inkallas till tjänstgöring. Sådan beställningshavare skulle under nämnda tjänstgöring bibehålla den rätt till dylik löneförmån, som han redan förut innehaft under sin anställningstid på aktiv stat.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit. I motionen II: 510 har emellertid yrkats, att den förmån av provisorisk avlöningsförstärkning, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle under nästa budgetår tillkomma flaggkorpral, som övergår till flottans reserv, måtte få utgå till den, som den 1 oktober 1938 eller därefter övergått i reserven. Riksdagen har på de i motionen anförda skälen, och då det här är fråga om samma tjänstgöring i en följd, som tidigare fullgjorts under stamanställning, ansett sig böra bifalla motionärens hemställan. Någon förhöjning av det under fjärde huvudtiteln upptagna förslagsanslaget till provisorisk avlöningsförstärkning anser riksdagen på grund härav icke påkallad.

I detta sammanhang vill riksdagen också beröra den i motionerna I: 3 och II: 13 gjorda framställningen. I nämnda motioner har hemställts, att den personal vid statens järnvägar, som övertagits från Östra centralbanan, Uppsala—Enköpings järnväg och Sala—Gysinge—Gävle järnväg, måtte berättigas retroaktivt från och med den 1 januari 1938 och intill dess civila avlöningsreglementet träder i kraft komma i åtnjutande av provisorisk avlöningsförstärkning enligt samma grunder, som hittills tillämpats i fråga om andra befattningshavare i statens tjänst. Riksdagen vill i anledning av motionerna erinra om, att 1937 års riksdag vid behandling av Kungl. Maj:ts då föreliggande proposition angående provisorisk avlöningsförstärkning m. m. uttalade, att befattningshavare tillkommande personligt lönetillägg icke borde på grund av den provisoriska avlöningsförstärkningen undergå någon minskning. I enlighet härmed hava ock av statens järnvägar från enskilda banor tidigare övertagna befattningshavare efter inplacering å den för statens tjänstemän gällande löneskalan kommit i åtnjutande av provisorisk avlöningsförstärkning utöver de personliga lönetillägg, som i förekommande fall tillerkänts dem till förhindrande av löneminskning till följd av övergången i statens järnvägars tjänst. Riksdagens ifrågavarande uttalande har emellertid ansetts icke vara tillämpligt å de befattningshavare, som efter den 1 juli 1937 på grund av statens förvärv av enskilda järnvägar övergått å statens järnvägars aktiva personalstat, utan har beträffande dylika tjänstemän den provisoriska avlöningsförstärkningen ansetts böra medräknas vid den jämförelse mellan löneförmånerna före och efter övergången, som skett vid deras inplacering å den statliga löneskalan. Följden

härav har blivit, att vissa av de befattningshavare, som förut tillhört de i motionerna omnämnda järnvägarna, efter övergången till statens järnvägar blivit något sämre ställda i lönehänseende än de tjänstemän, som före tillkomsten den 1 juli 1937 av den provisoriska avlöningsförstärkningen övergått på aktiv stat vid statens järnvägar. Då det synes riksdagen skäligt, att förstnämnda befattningshavare bliva i förevarande hänseenden likställda med den tidigare från enskilda järnvägar övertagna personalen, vill riksdagen uttala sig för, att åtgärder i detta syfte vidtagas samt att den förhöjning i löneförmånerna, som härav må betingas, får utgå för tiden den 1 januari 1938—den 30 juni 1939.

Vad härefter angår Kungl. Maj:ts förslag i fråga om *provisoriskt dyrortstillägg*, delar riksdagen den av departementschefen uttalade uppfattningen, att befattningshavare, som vid tillkomsten av det provisoriska dyrortstillägget ägt uppbära personligt lönetillägg, icke bör på grund av det förra tillägget lida minskning i det senare och således uteslutas från den kompensation för, relativt sett, höjda levnadskostnader, vilka det provisoriska dyrortstillägget är avsett att bereda. Riksdagen har sålunda intet att erinra mot att de extra ordinarie tjänstemän vid försvarsväsendet, vilka vid övergång till avlöningsbestämmelserna i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) erhöles personligt lönetillägg till förhindrande av löneminskning men som vid tillkomsten sedermera av det provisoriska dyrortstillägget fått det personliga lönetillägget minskat, med retroaktiv verkan förklaras icke skola på grund av det provisoriska dyrortstillägget lida minskning i dem tillerkänt personligt lönetillägg.

Riksdagen har slutligen ansett sig böra bifalla Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beredande under nästa budgetår åt vissa befattningshavare av manskapsgrad vid försvarsväsendet av *tillfällig förstärkning av hyresbidrag* i enlighet med i sådant hänseende nu gällande grunder. På sätt Kungl. Maj:t föreslagit torde hyresbidrag jämte, i förekommande fall, tillfällig förstärkning därå böra under nästa budgetår få utbetalas till de flaggkorpraler i flottans reserv, vilka omedelbart efter övergången till reserven inkallas till tjänstgöring. I anslutning till den ståndpunkt riksdagen i det föregående intagit till frågan om provisorisk avlöningsförstärkning till ifrågavarande flaggkorpraler har riksdagen jämväl ansett sig böra bifalla det i motionen II: 510 gjorda yrkandet i fråga om utbetalning av hyresbidrag för tiden från den 1 oktober 1938 eller senare tidpunkt.

I övrigt föranleder Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke något särskilt uttalande från riksdagens sida. I anledning av vad som yrkats i de likalydande motionerna I: 23 och II: 54 angående provisoriskt dyrortstillägg till den extra ordinarie personal vid försvarsväsendet, som uppburit personligt lönetillägg vill riksdagen framhålla, att detta yrkande måste anses hava blivit tillgodosett genom Kungl. Maj:ts i förevarande proposition härutinnan framlagda, av riksdagen godkända förslag.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrtillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. må i överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet och av riksdagen här ovan i fråga om flaggkorpraler i reserven angivna grunder under budgetåret 1939/40 utgå enligt de närmare föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t;

dels medgivit, att å hyresbidragen till de beställningshavare av manskapsgrad, till vilka lön utgår enligt i avlöningsreglementet den 11 maj 1928 (nr 128) för fast anställt manskap vid försvarsväsendet intagna löneplaner och som hava Stockholm såsom förläggningssort, må under budgetåret 1939/40 utgå tillfällig förstärkning med ett efter 240 kronor för år beräknat belopp, samt att härav föranledda kostnader må bestridas från vederbörande under fjärde huvudtiteln uppförda anslag till personalens avlöning;

dels medgivit, att i flottans reserv anställd flaggkorpral, vilken på grund av gällande bestämmelser har att i anslutning till övergången från aktiv stat till reserven fullgöra tjänstgöring under minst sex månader i följd, skall, med tillämpning från och med den 1 juli 1939, för tid, varunder han sålunda behålles i tjänstgöring, åtnjuta hyresbidrag jämte, i förekommande fall, tillfällig förstärkning därå under de förutsättningar och enligt de beräkningsgrunder, som gälla för flaggkorpral å aktiv stat, att enahanda för mån må under enahanda förutsättningar och beräkningsgrunder tillkomma flaggkorpral, som under tiden 1 oktober 1938—30 juni 1939 övergått i reserven, samt att härav föranledda kostnader må bestridas från det under fjärde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till marinens reservpersonal;

dels ock till *Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1939/40 såsom förslagsanslag anvisat under fjärde huvudtiteln 700,000 kronor samt under åttonde huvudtiteln 25,000 kronor.

Stockholm den 15 juni 1939.

Med undersätlig vördnad.
